

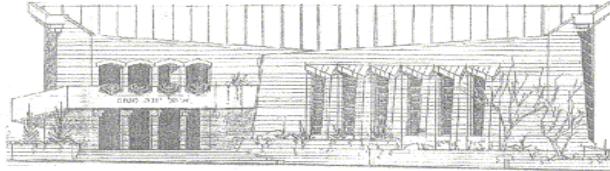
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה מאת הרב דוד אברהם ספקטור לשבת חול המועד סוכות תשע"ב
לכב' בר-המצוה נתאי רבין ובנושא:

מגורים בעיר עם אוכלוסיות שונות

שבת שלום וחג שמח וברכת מזל טוב לבר המצוה, לך נתאי ולהורים לאבא הגבאי המסור שלנו, דני ולאמא ציפי ולהורים של דני מאפרת, סבא יונה וסבתא יוכבד וכן ברכת מזל טוב לאמא של ציפי, לסבתא ברניס. וברכה מיוחדת לדוד הרב דוד רדומסקי, איש חינוך ורב ביה"כ. ורוב נחת לכל משפחת רבין. נתאי, במה אברך אותך. שתקיים מצוות? הלא אתה ב"ה מקיים את המצוות ובפרט את מצוות תפילין שזכית לקבל את התפילין של הסבא ראול הירש ז"ל, האבא של אמה ציפי, שנפטר בפסח ולא זכה להיות בשמחת בר המצוה שלך, אבל זוכה שאתה ממשיך להניח את תפיליו. אז לברך אותך שתקיים את המצוות אין צורך. אז במה אברך אותך? אברך אותך שתלמד תורה? גם בזה אין צורך הלא אתה תלמיד טוב ולומד תורה בישיבת נחשון? אז במה אברך אותך? שתזכה לעשות חסד לעזור. הלא אתה עוזר לאחים ונוסע אתם, ואתה ראש גדול בבית. נדמה שבדיוק על יהודי כמוך אנו מתפללים בשבת וחג: "קדשנו במצותך ותן חלקנו בתורתך... וטהר לבנו לעבדך באמת." לא מבקשים עזרה מה' שנצליח לקיים את המצוות, אלא 'קדשנו במצותך' שנרגיש קדושה, התעלות רוחנית, שמחה אמיתית בשמירת המצוות. וזו הברכה הראשונה שאני מברך אותך כבר מצוה. והברכה השניה: "ותן חלקנו בתורתך", לא מבקשים מה' שנלמד תורה, זה פשוט למי שגדל בבית של אהבת תורה כמוך, אבל עכשיו שאתה בר מצוה תבקש מה' גם את החלק המיוחד שלך בלימוד תורה "ותן חלקנו". נתאי, כמי שאוהב טיולים, תטייל עם התנ"ך ביד. ובכל מקום תפתח את הפרק המתאים בתנ"ך ותלמד אותו במקום. אין כמעט מקום בארץ ישראל שלא מוזכר בתנ"ך ולרוב עם איזה סיפור, כמו רוב המקומות מסיבב לבית-שמש הקשורים לדוד המלך, לשמשון הגיבור ועוד. נתאי שמך הוא מיוחד כפי שהסביר אבא שהוא על שם התנא נתאי הארכלי. שהיה גר בארבל, צפונה מטבריה. הוא היה אב"ד של הסנהדרין וממנו לומדים בתחילת מסכת אבות הדרכה מאד מעשית למקום שמעורב מאוכלוסיות שונות: "הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע." יש מפרשים את המשנה כהדרכה לא לגור יחד עם אוכלוסיה חילונית. אבל לא כך מפרש התפארת ישראל. הוא מחלק את המשנה לשני חלקים. יש כאן שני אנשים שונים: בחלק הראשון מדובר על שכן רע, שהוא לא דווקא אדם רע מצד עצמו, אלא כשכן הוא רע, בלתי נסבל. ועליו מבוא בפרק ב', משנה ט הדרכה של ר' יוסי: "צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם... ר' יוסי אומר: שכן רע." זה בהחלט יכול להיות אדם שטוב לשמים, דתי או חרדי, אבל כשכן הוא רע ולכן אי אפשר לגור איתו בשכנות ויש להתרחק ממנו. ובאבות דרבי נתן (נוסחא ב', פרק טז) זה מובא בסגנון יותר חריף: "ברח משכן רע!" ומדובר בעיקר על שכן שמדבר לשון הרע על השכנים ומציק להם, כפי שפסק הרמב"ם (דעות ז, ו): "בעלי לשון הרע... אסור לדור בשכנותם." אבל בחלק השני של המשנה מדובר על רשע, שהוא אדם רע לשמים או בעברית של היום: "חילוני", אבל יכול להיות יחד עם זה טוב לבריות, יכול להיות שכן טוב. ואין לגביו הדרכה שיש להתרחק ממנו, רק לא להתחבר אליו, לדעותיו ולאורח חייו. וכך מפרש התפארת ישראל: "דברע רק לשמים (אבל טוב לבריות ולשכנים), דיד כשלא תתחבר עמו, שלא תלמד ממעשיו, אבל לא תתרחק ממנו, מחשש שיחטיאך, וגם אולי כשיראה שאינך שונאו, תזכה להחזירו בתשובה." לכן למעשה מגורים עם אוכלוסיה לא דתית יכול להיות גם לברכה, בעיקר אם אתה משפיע לטובה עליהם ולא מושפע מהם לרעה. וכך סופר על ר' זירא שהיה גר בשכנות של בריונים והיה מקרב אותם, כדי שיחזרו בתשובה (סנהדרין לז:). וכך קרה לנו, שלפני שבועיים בא אלינו יהודי שאוהב לברך בורא מיני בשמים וגנב המחשב שלי, אבל לפני יום כיפור בא להחזיר אותו מתוך כפי של חרטה ותשובה ומיד מחלנו לו בלב שלם. אכן במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

נתאי, אהבת כל ישראל אתה לא רק לומד מקודמך בשם נתנאי הארכלי, אלא גם בבית, בחיק המשפחה. נולדת בזמן שמחה, ביום טוב ראשון של סוכות והברית היתה בשמחת תורה ואני מברך אותך בשם הקהילה שתמשיך את שמחת התורה והמצוות בכל ימי חיך ובכל מקום ובשם בית-הכנסת אני רוצה למסור לך ספר זה.